

Spis treści

Muzeum sztuki obronnej w polskim krajobrazie	7
Architectura militaris	11
1. Dzieło, obszar i czas	12
2. Traktaty i opracowania	14
3. Systemy obronne	19
4. Dzieła stałe i polowe	24
5. Od grodu po obszar warowny	27
6. Kierunki i cykle przemian	30
I. Okres grodowy	33
1. Umocnienia naturalne	35
2. Rów i wał	39
3. System ścianowy	43
4. System zatokowy i dylemat wieży	48
5. Obrona ziem	52
6. Chronologia, podokresy i rodzinność form	55
II. Zamki, miasta i kościoły warowne	59
1. Stare i nowe	61
2. System wieżowy	66
3. System basztowy	73
4. Od wieży do baszty ogniowej	82
5. Trzy stopnie systemów przestrzennych	85
III. Okres twierdz klasycznych	89
1. Wśród przemijających systemów	92
2. System bastejowy	98
3. System bastionowy	106
4. Czas przemian	114
5. Mała twierdza i problem „szkoły staropolskiej”	119
IV. Okres twierdz głównych	123
1. Dalsze odmiany systemu bastionowego	126
2. System kleszczowy	134
3. System poligonalny	141

4. U schyłku szkoły staropolskiej	148
5. Twierdze krajowe, śródszańce i obozy warowne	154
V. Okres obszarów warownych	159
1. System fortowy ześrodkowany	162
2. System fortowy — grupowy	168
3. System fortyfikacji rozproszonej	175
4. Od wielkiego fortu do małego ostrogu fortecznego	186
5. Regiony warowne na mapie kraju	190
VI. Warownie w polskim krajobrazie	193
1. O potrzebie badań	195
2. O potrzebie ochrony	200
3. O potrzebie rewaloryzacji	205
4. O kierunkach rewaloryzacji	207
5. Dzieło w krajobrazie	209
PRZYPISY	213
Architectura militaris	213
I. Okres grodowy	218
II. Zamki, miasta i kościoły warowne	218
III. Okres twierdz klasycznych	222
IV. Okres twierdz głównych	225
V. Okres obszarów warownych	228
VI. Warownie w polskim krajobrazie	231
TABLICE	235
Wstęp 1—15	
Rozdział I 16—41	
Rozdział II 42—71	
Rozdział III 72—105	
Rozdział IV 106—129	
Rozdział V 130—163	
Rozdział VI 164—180	
Słowniczek terminologiczny dawnego budownictwa obronnego w Polsce (opracowanie J. Bogdanowski, Z. Holcer, M. Kornecki, A. Swaryczewski) . . .	487
Słownik wybranych terminów obcojęzycznych	490
Bibliografia	565
Summary	570
Zusammenfassung	580
Riassunto	592
Indeks nazw geograficznych	602
Indeks osób	609